

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/121/2019
Identifikačné číslo spisu:	1315207821
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1315207821.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Z. N., bývajúcej v N., Ž. XX, zastúpenej JUDr. Michaelou Kajabovou, advokátkou, so sídlom v Bratislave, Budovateľská 2, IČO: 42 257 310, proti žalovanému L. O. N., bývajúcemu v N., Ž. XX, zastúpenému Silken Legal - advokátskou kanceláriou s.r.o., so sídlom v Bratislave, Šafárikovo námestie 7, IČO: 47 236 469, o zaplatenie 1 955,14 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 11 C 280/2015, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2016 sp. zn. 3 Co 342/2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. decembra 2015 č. k. 11 C 280/2015-58 určil, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 1 955,14 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % p. a. zo sumy 907,64 eur od 31.4.2013 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 637,16 eur od 31.4.2014 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,75 % p. a. zo sumy 21,67 eur od 1.4.2013 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 23,01 eur od 1.4.2014 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,75 % p. a. zo sumy 139,44 eur od 17.11.2012 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,50 % p. a. zo sumy 108,38 eur od 12.11.2013 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,75 % p. a. zo sumy 17,16 eur od 27.4.2013 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 17,16 eur od 24.4.2014 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,75 % p. a. zo sumy 27,84 eur od 2.1.2013 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,25 % p. a. zo sumy 27,84 eur od 2.1.2014 do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % p. a. zo sumy 27,84 eur od 2.1.2015 do zaplatenia a nahradiť jej trovy konania vo výške 285,40 eur, ktoré pozostávajú zo súdneho poplatku vo výške 117 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 168,40 eur, k rukám právnej zástupkyne žalobkyne a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Súd prvej inštancie takto rozhodol v zmysle ustanovenia § 153b Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý pojednáva o zákonných podmienkach, kedy

súd môže rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol žalovaný odvolaním (č. l. 65 spisu). Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 30. novembra 2016 sp. zn. 3 Co 342/2016 odvolanie žalovaného odmietol. Nakoľko odvolanie žalovaného nespĺňalo zákonné náležitosti (v tomto žalovaný opisoval iba svoj zdravotný stav, ako aj zdravotný stav matky a objasnil svoj status zdravotne postihnutého, v dôsledku čoho sa nemohol dostavovať na nariadené pojednávania), súd prvej inštancie uznesením č. k. 11 C 280/2015-66 zo 6. mája 2016 vyzval žalovaného, aby v lehote 10 dní doplnil odvolanie doručené súdu 5. mája 2016 (č. l. 65 spisu) tak, že uvedie: v akom rozsahu rozhodnutie súdu prvej inštancie napáda, v čom napadnuté rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, čoho sa domáha, t. j. uvedie jasný, určitý a zrozumiteľný petit odvolania tak, aby z neho bolo nepochybne zjavné, čoho sa žalovaný domáha. Zároveň ho poučil o následkoch neodstránenia väd odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d) OSP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie (č. l. 94 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ustanovením § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V dovolaní konkrétne namietal závažné pochybenie súdu prvej inštancie, keď tento vydal rozsudok pre zmeškanie podľa § 153b OSP, pričom podľa jeho názoru neboli splnené podmienky na jeho vydanie, čo aj obšírnejšie uvádza vo svojom dovolaní. Má za to, že v zmysle ustanovenia § 380 ods. 2 CSP by odvolací súd mal prihliadať na takúto závažnú vadu ex offio, t. j. i bez toho, aby to odvolateľ priamo namietal vo svojom odvolaní. Ďalšou vecou, ktorú žalovaný namieta je to, že z jeho odvolania jasne vyplýva, že sa domáha zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie, keď uvádza, že žiada doplniť svoje podania vo veci o predĺženie lehoty na podanie odvolania, a že postup súdu prvej inštancie považuje za nesprávny v rozsahu vydania kontumačného rozsudku. Na záver dovolania žalovaný uviedol, že jeho procesné práva boli v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vydaním uznesenia odvolacieho súdu porušené. Žalovaný žiadal, ako napadnuté rozhodnutie, tak i rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, a to na základe ustanovenia § 449 ods. 2 CSP.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadrila.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej

inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

10. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

15. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP.

15.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny

proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

15.4. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané.

16. So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalovaného odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

17. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

18. Podľa § 386 písm. d/ CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak nemá náležitosti podľa § 363 CSP, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

19. Zo spisu vyplýva, že odvolanie žalovaného (č. l. 65 spisu) bolo odvolacím súdom odmietnuté, a to z dôvodu, že toto nespĺňalo zákonom stanovené náležitosti § 205 OSP (dnes podľa § 363 CSP), preto odvolací súd žalovaného vyzval (č. l. 66 spisu) aby svoje podanie (odvolanie) doplnil v lehote 10 dní o náležitosti, ktorých výpočet odvolací súd jasne uviedol v tejto výzve. Odvolací súd vo výzve žalovaného aj riadne poučil o následkoch nedoplnenia obligatórnych náležitostí odvolania, a to v zmysle § 218 ods. 1 písm. d/ OSP (dnes § 386 písm. d/ CSP).

20. Na základe vyššie uvedeného teda vyplýva, že ak odvolanie nemá náležitosti, ktoré odvolateľ ani po riadnej výzve a poučení nedoplnil, a teda toto odvolanie má i po výzve vady, ktoré neboli odstránené chybou pasivity žalovaného, tak v odvolacom konaní nemožno pokračovať. Inými slovami povedané, takéto podanie nevykazuje obligatórne znaky odvolania, tým pádom súd nemôže ďalej postupovať tak, ako by tomu bolo v prípade bez vadného podania/odvolania. Z toho tiež vyplýva, že ak by sme aj brali do úvahy ustanovenie, ktoré žalovaný uviedol vo svojom dovolaní, konkrétne § 380 ods. 2 CSP, ktoré pojednáva o tom, že odvolací súd by mal prihliadať na procesné podmienky ex offi, tak by sme prišli k tomu, že odvolací súd nemohol pristúpiť k hodnoteniu zákonnosti procesných postupov súdu prvej inštancie (v tomto prípade bolo dovolateľom namietané splnenie podmienok pre vydanie kontumačného rozsudku), keďže žalovaný svoje odvolanie nedoplnil o požadované náležitosti, a tak súd nemohol pristúpiť k veci samej, nakoľko v odvolacom konaní nemohol ďalej pokračovať. Preto odvolací súd správne postupoval, keď odvolanie žalovaného odmietol podľa § 386 písm. d/ CSP. Najvyšší súd sa

preto nebude a ani nemôže vyjadrovať a hodnotiť správnosť procesných postupov súdu prvej inštancie, nakoľko neboli splnené primárne a obligatórne procesné podmienky zo strany žalovaného. Dovolací súd sa nebude vyjadrovať ani k ďalším námietkam dovolateľa, nakoľko to v predmetnej veci považuje za nepotrebné, keďže je zrejmé, že odvolací súd nepochybil.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že odvolací súd svojim rozhodnutím neporušil a neodňal žalovanému právo možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, keď rozhodol podľa § 218 ods. 1 písm. d/ OSP (dnes § 386 písm. d/ CSP), práve naopak, konal podľa zákonných ustanovení, navyše, čo treba podčiarknuť, žalovaný mal možnosť konať a doplniť svoje odvolanie o čom svedčí už vyššie spomínaná výzva na doplnenie jeho odvolania, avšak jeho pasívnym konaním si sám zapríčinil stratu možnosti podať riadne a zákonom prijateľné odvolanie, popri ktorom by odvolací súd mohol pokračovať v konaní.

22. K záveru dovolací súd len podporne uvádza, že i keď žalovaný vo svojom dovolaní tvrdí, že z jeho odvolania je úplne zrejmé čoho sa domáha, že na takéto podanie mal odvolací súd prihliadnuť, a že sa ním zjavne domáha zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie, a podobne, tak to nie je celkom pravdivé, nakoľko odvolanie žalovaného naozaj najmä opisuje jeho zdravotný stav, pre ktorý sa nemohol dostaviť na pojednávania, zdravotný stav matky, o ktorú sa stará a pod., a najmä, neobsahovalo podstatné zákonné náležitosti tak ako to vyhodnotil odvolací súd.

23. Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odvolací súd odmietnutím odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. d/ OSP (dnes § 386 písm. d/ CSP) neodňal žalovanému jeho právo, aby na základe ním podaného odvolania bolo napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmané odvolacím súdom (porovnaj R 23/1994), t. j. týmto procesným postupom neznemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žalovaný/dovolateľ neopodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného preto podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 vo veci samej a vo výroku o trovách konania pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.